

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak

sprawie z powództwa B. S. R.

przeciwko B. P. D. , J. C. , I. O. , S. W. , H. B. , L. C. , A. G. , I. J. D. , A. K. i D. P.

o ochronę dóbr osobistych

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2020 r.

wniosku pełnomocnika powódki o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w (...)

T.P. , G. M. , D. C. obejmującego zarzut nienależytej obsady sądu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2020r. w sprawie V ACa (...)

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 24 stycznia 2020 r., podczas rozprawy apelacyjnej w Sądzie Apelacyjnym w (...) V Wydział Cywilny w sprawie V ACa (...), z powództwa B. S. R. przeciwko: B. P. D. , J. . C. , I. O. , S. W., H. B. , L. C. , A. G. , I. J. D. , A. K. i D. P. o ochronę dóbr osobistych, na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 5 września 2018 r. (II C (...)), pełnomocnik powódki złożył wniosek do protokołu o doprowadzenie do obsadzenia składu w niniejszej sprawie przez osoby uprawnione do orzekania. Pełnomocnik pozwanych przychylił się do powyższego wniosku. Zasiadający w składzie orzekającym sędziowie: SSA T. P. , SSA G. M. oraz SSA D. C. złożyli pisemne oświadczenia, w których stwierdzili, że w sprawie V ACa (...) nie zachodzą żadne znane im podstawy do ich wyłączenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, sędziami są osoby powołane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony. Warunki, jakie musi spełnić osoba sprawująca urząd sędziego sądu powszechnego, jak również dopuszczalność orzekania przez sędziego w określonym sądzie i przypisanej mu kategorii spraw, reguluje ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 365).

Ustawodawca nie przewidział osobnego środka prawnego w postaci wniosku o obsadzenie sądu osobami uprawnionymi do orzekania. Uczestniczenie w składzie sądu osoby nieuprawnionej skutkuje natomiast, zgodnie z przepisem art. 401 pkt 1 k.p.c., nieważnością postępowania, co może prowadzić do jego wznowienia. Osobą nieuprawnioną może być sędzia niebędący sędzią sądu danej instancji lub osoba, która w ogóle nie jest sędzią. Nieważność postępowania zachodzi również, jeżeli skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa albo jeżeli w rozpoznaniu brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Sędzia jest wyłączany z mocy samej ustawy: w sprawach, w których jest stroną lub pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziaływa na jego prawa lub obowiązki; w sprawach swego małżonka, krewnych lub powinowatych w linii prostej, krewnych bocznych do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia; w sprawach osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli; w sprawach, w których był lub jest jeszcze pełnomocnikiem albo był radcą prawnym jednej ze stron; w sprawach w których w instancji niższej brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, jako też w sprawach o ważność aktu prawnego z jego udziałem sporządzonego lub przez niego rozpoznanego oraz w sprawach, w których występował jako prokurator; w sprawach o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, jeżeli brał udział w wydaniu tego orzeczenia (art. 48 § 1 k.p.c.). Sąd Najwyższy nie dysponuje żadnymi informacjami, które pozwalałyby na stwierdzenie, że wobec sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) – członków składu orzekającego w sprawie V ACa (...)

zachodzi którakolwiek z powyższych przesłanek. W szczególności takich skonkretyzowanych zarzutów nie podniósł sam pełnomocnik powódki, którego wniosek nie został wsparty uzasadnieniem dowodzącym istnienia wadliwości w uprawnieniu do orzekania składu sędziowskiego w niniejszej sprawie.

Z tego względu zasadne wydaje się rozważenie wniosku pełnomocnika powódki jako wniosku o wyłączenie sędziego obejmującego zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Stosownie do treści art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm., dalej jako: uSN), rozpoznawanie takich wniosków należy do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Zgodnie z przepisem art. 26 § 3 uSN, wniosek o wyłączenie sędziego, o którym mowa w art. 26 § 2 uSN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Wypełnienie dyspozycji z powyższego przepisu ma miejsce, gdy wniosek nie spełnia warunków konstrukcyjnych (nie podaje okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, uzasadnienia lub uprawdopodobnienia zawartych w nim twierdzeń) lub ma charakter abstrakcyjny, tj. nie odnosi się do konkretnej sprawy, dotyczy kwestionowania samego statusu sędziego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20). Niewątpliwie sytuacja taka ma miejsce w niniejszej sprawie – w zakresie obu przywołanych powyżej przesłanek. Wnioskodawca w żaden sposób nie uzasadnił ani nawet nie uprawdopodobnił, z jakiego powodu, jego zdaniem, w składzie orzekającym zasiadały osoby nieuprawnione do orzekania. Nie wskazał nawet, czy zarzuty dotyczą całego składu, czy tylko jego części. Złożony wniosek ma charakter abstrakcyjny, nie został powiązany z konkretną sprawą i sposobem pełnienia obowiązków przez sędziów zasiadających w składzie orzekającym. Tym bardziej, z treści wniosku nie sposób wywieść istnienia jakichkolwiek okoliczności wskazujących na brak niezawisłości i bezstronności któregokolwiek z sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) – członków składu orzekającego w sprawie V ACa (...).

Biorąc pod uwagę okoliczność, że wniosek ten został złożony przez profesjonalnego pełnomocnika, tym bardziej wymagać należałoby od niego,

aby postawione w nim zarzuty i wnioski były sformułowane precyzyjnie i nie miały charakteru ogólnego, lecz powinny odpowiadać treści przewidzianych prawem środków.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.